

SAK 68/16 SØKNAD OM MIDLAR TIL VIDAREFØRING AV TERRENGSYKKELPROSJEKTET I HALLINGDAL - TRÅKK'N ROLL

SAKSOPPLYSNING

Bakgrunn

I søknad datert 15.11.2016 (vedlegg 1) søker Visit Geilo AS på vegne av destinasjonane Geilo, Ål, Hemsedal, Gol og Nesbyen om kr. 200.000 i støtte til vidareføring og utvikling av bærekraftige terrengsykkeltilbod i Hallingdal - Tråkk 'n' Roll.

Regionrådet handsama i sak [04-15](#) gjennomføring av fyrste fase sykkelprosjekt «Tråkk 'n' Roll», etter at dei 6 destinasjonsselskapa gjekk saman om å realisere prosjektet, med Visit Geilo som prosjektansvarleg. Av ei total kostnadsramme på kr. 670.000 vart det løyvd kr. 335.000 til prosjektet, finansiert av partnerskapsavtala med Buskerud fylkeskommune for 2015. Med bakgrunn i sak [64/15](#) vart det løyvd kr. 400.000 frå partnerskapsavtala til vidareføring av terrengsykkelprosjektet.

Tråkk 'n' Roll har som mål å auke Hallingdal sin attraktivitet som heilårsdestinasjon gjennom utvikling av bærekraftige terrengsykkeltilbod. For 2016 har Tråkk 'n' Roll etablert Norges fyrste regionale trail crew, som har bygd og vedlikehalde bærekraftige stigar i Hallingdal. Gjennom deltaking i prosjektet "Terrengsykling som bærekraftig verdiskaper i fjellregionen", er det gjort eit omfattande planarbeid, som betyr at det framfor neste sesong er stor etterspørsel etter Tråkk 'n' Roll trail crew i den lokale næringsa. Ei opprusting av trail crewet vil bidra til å styrke kompetansen lokalt, og stimulere til investeringar i betra infrastruktur. Tråkk 'n'Roll har for 2017 eit budsjett på kr. 1.250.000,- eks. eigeninnsats i tid.

Gjennom fjellregionprosjektet "Terrengsykling som bærekraftig verdiskaper i fjellregionen" (Prosjekttittel "Opplysningskontoret for Terrengsykling", forkorta OFT) har reisemåla i Trysil, Valdres og Hallingdal i 2016 starta eit samarbeid for å lyfte fram terrengsykling som eit nytt fyrtårn i fjellområda. Tråkk 'n' Roll er ein del av OFT-samarbeidet, dette er nærare forklart i søknad side 6 og 7.

Totale løyvingar:

Innvilget støtte for Tråkk 'n' Roll og Opplysningskontoret for Terrengsykling				
År	Sum	Prosjekt	Fase/tiltak	Program
2015	335 000	Tråkk 'n' Roll, Hallingdal	Tiltaksplaner	Partnerskapsmidler Regionrådet for Hallingdal/Buskerud Fylkeskommune
2016	400 000	Tråkk 'n' Roll, Hallingdal	Trail crew	Partnerskapsmidler Regionrådet for Hallingdal/Buskerud Fylkeskommune
2016	200 000	Tråkk 'n' Roll, Hallingdal	Trail crew	Aktivitetsturismeprosjektet, Buskerud Fylkeskommune
2016	77 000	Tråkk 'n' Roll, Hallingdal	Modelsti: "Skurven"	Aktivitetsturismeprosjektet, Buskerud Fylkeskommune
2016-18	3 700 000	Opplysningskontoret for Terrengsykling, Hallingdal, Valdres, Trysil	Hovedprosjekt	Fjellregionmidler, Kommunal- og Moderniseringsdepartementet
2016	180 000	Opplysningskontoret for Terrengsykling, Hallingdal, Valdres, Trysil	Hovedprosjekt	Regionale utviklingsmidler, Oppland Fylkeskommune
2016	180 000	Opplysningskontoret for Terrengsykling, Hallingdal, Valdres, Trysil	Hovedprosjekt	Regionale utviklingsmidler, Hedmark Fylkeskommune
2016	165 000	Opplysningskontoret for Terrengsykling, Hallingdal, Valdres, Trysil	Hovedprosjekt	Aktivitetsturismeprosjektet, Buskerud Fylkeskommune

Tråkk 'n' Roll, fyrste fase

Mål

Målet for Tråkk 'n' Roll er å auke deltakarregionane sin attraktivitet som heilårsdestinasjonar gjennom utvikling av bærekraftige terrengsykkeltilbod. Fyrste fase hadde som formål å:

- Kartlegge Hallingdal sitt potensial som terrengsykkeldestinasjon.
- Gje svar på kva aktivitetar som skulle gjennomførast kvar og i kva rekkefølge.
- Finne ut korleis ein framover bør utvikle og posisjonere produkt,

mot kva målgruppe, kva for utviklingstiltak som er nødvendig, og kva rekkefølge det er føremålstenleg å gå fram.

- Gjennom analyse av Hallingdal sitt sykkelprodukt og tilhøyrande servicetilbod skulle prosjektet resultere i ein konkret tiltaksplan for kvar destinasjon, som kan realiserast i vidare prosjekttrinn. Tiltaksplanen som er utarbeidet i denne prosjektfasen er det strategiske fundamentet for den framtidige terrengsykkelsatsinga i Hallingdal
- Prosjektet har hatt som overordna mål at ein framtidig terrengsykkelsatsingen skal skje på ein bærekraftig måte.

I fyrste prosjektfase har det lokale terrengsykkelmiljøet, med bistand frå konsulentar i Allegra Tourismus frå Sveits (<http://allegra-tourismus.ch>), gjennomført ei omfattande kartlegging av sykkelrelaterte tilbod på alle destinasjonane i Hallingdal. “

Resultat

- Prosjektet har i samarbeid med det lokale terrengsykkelmiljøet og konsulentfirmaet Allegra Tourismus kartlagt terrengsykkelproduktet i heile Hallingdal – alt frå terrengsykkeltigar til overnatting, transport, tenester og terrengsykkelmiljø. Analysen inkludera meir enn 600 observasjonar frå heile Hallingdal, som er samla inn via MTB Agent appen.
- På bakgrunn av denne jobben er det utvikla ein samla forretningsplan for Hallingdal som terrengsykkelregion.
- Det er i tillegg utarbeida ein tiltaksplan for kvar enkelt destinasjon.
- Forretningsplan og tiltaksplanane utgjer det strategiske fundamentet for ei framtidig utvikling av terrengsykling på destinasjonar som vel å halde fram si satsing.
- Prosjektet har initiert prosjektsamarbeid med Valdres og Trysil (“Terrengsykling som bærekraftig verdiskaper i fjellregionen”), som har ført til ei løyving på 3,7 mill. kroner frå Kommunal- og Moderniseringsdepartementet sitt program for verdiskaping og næringsutvikling i fjellområda.

Denne satsinga skal supplere dei regionale satsingane i dei tre regionane innanfor følgjande satsingsområde:

- Produkt- og konseptutvikling
- Marknadsføring og sal
- Kompetanseheving og forskning

Eit av hovudmåla er å fremme “best practice” retningslinjer for bærekraftig utvikling av terrengsykkelprodukt – m.a. gjennom å utvikle felles retningslinjer innan sertifisering, tryggingstiltak, guideutdanning og å auke kompetanse innan stigdesign, utvikling og -vedlikehald.

Tråkk ‘n’ Roll, fase 2

Prosjekt mål

Målet er å auke destinasjonane i Hallingdal sin attraktivitet som heilårsdestinasjonar gjennom utvikling av bærekraftige terrengsykkeltilbod.

- Utvikle terrengsykkeltilbod som heilt konkret skal bidra til eit langsiktig økonomisk løft i deltakardestinasjonane (auka omsetning i reiselivsnæringa, ringverknadar i andre næringar, og nye mogelegheiter for næringsetablering og tilflytting).
- Forankre utviklinga blant grunneigarar, sykkelentusiastar og i det kommersielle reiselivet og bygge opp lokalt kompetansemiljø.
- Utviklinga har som mål å vera bærekraftig, i den forstand at den er langsiktig, tek omsyn til lokal kultur og tradisjon, og er i harmoni med natur og miljø.
- Prosjektet går frå ein kartleggingsfase og inn i ein operativ fase der utviklinga Blir gjort i form av utvikling av tilbod

Aktivitetar

- Utvikling av konseptplanar og stigdesign i områda som er lokalisert i tiltaksplanen.
- Bygge opp regionalt kompetansemiljø for stigutvikling og vedlikehald
- Initiere næringstiltak for utvikling og tilpassing av terrengsykkelspesifikke tenester.

Reultat 2016

- Etablert trail crew
- Tilsett stigbyggarsjef
- Stigbyggarskula i Hallingdal
- Gjennomføring av kurs for maskinførarbevis.
- Bygging av bærekraftige sykkelprodukt:
  - o “Skurfen” på Geilo. Norges fyrste familievennlege flytstig med grønn gradering.
  - o Renovering av eksisterande stig på Nesbyen.
  - o Vedlikehald av stigane i Geilo Sommerpark, samt bygging av stigen “Gold Digger”.
  - o Oppfølging og samarbeid med OFT rundt utarbeiding av master- og konseptplanar for Ål, Nesbyen, Geilo og Hemsedal.
  - o Førebuing for etablering av bike park ved Hallingdal Feriepark på Ål. Parken er prosjektert, og det er løyvd midlar frå Ål kommune og Hallingdal feriepark til prosjektet.
  - o Utvikling av konseptplan for rundløype ved Geilohallen
  - o Studietur: Trysil Bike Arena (TBA). Hadde med 35 representantar frå grunneigarar, destinasjonane, kommunar og reiselivsnæringa.
  - o Ytterlegare samarbeid med TBA
  - o Samarbeid med kompetanse- og forskingsmiljø.
  - o Starta arbeid med formalisering av stigstandardar og organisering av terrengsykkeltilbod på destinasjonsnivå.
  - o Dokumentasjon/mediaproduksjon
  - o Kommunikasjonsarbeid via www.trakknroll.no , Facebook og presse.

Tråkk ‘n’ Roll, 2017

Planlagde aktivitetar i 2017 er:

- Utdanning og kursing av trail crew
Auke kapasiteten og effektiviteten til trail crewet gjennom å engasjere fleire stigbyggjarar og få ei kjerne av stigbyggjarar på faste engasjement for sumarsesongen.
- Arrangere Stigbyggarskula
- Forankre masterplanar
- Pilotcase for innføring av bærekraftige stigstandardar på kommunenivå
- Bygge Hallingdals første “show case” sykkelpark
- Bygging av bærekraftige, sykkeloptimaliserte stigar, vedlikehald av eksisterande stignettverk i etter utarbeida konsept- og masterplanar.
- Stigbygging/-vedlikehald med bakgrunn i masterplanar
- Utvikle modellar for organisering og finansiering av vedlikehald
- Dokumentere og forske
- Fortsette kompetanseheving gjennom samarbeidet med internasjonale spesialistar i Opplysningskontoret for Terrengsykling, på konkrete utviklingsprosjekt i Hallingdal.

Oversikt kostandar og forslag finansiering 2017:

4.2 Kostnadsplan

Trail crew: Stibyggersjef og stibygger	480 000
Trail crew: 2 deltidsansatte	220 000
Trail crew: Prosjektansatte for sykdoms- og pressperioder	100 000
Prosjektledelse	250 000
Div. verktøy/utstyr og arbeidsklær	30 000
Stibygerskolen 2017	50 000
Mediaproduksjon/dokumentasjon	50 000
Regnskap + diverse	50 000
Forsknings samarbeid	20 000
SUM	1 250 000
Timeinnsats dest./næring/kommune (ca 650 t.)	250 000
SUM inkl. timeinnsats	1 500 000

4.3 Finansieringsplan

Regionrådet for Hallingdal	200 000
Buskerud Fylkeskommune, aktivitetsprosjektet	400 000
Destinasjonsbidrag	200 000
Andre inntekter	50 000
Salg av trail crew*	400 000
SUM	1 250 000
Egeninnsats tid	250 000
Samlet ramme	1 500 000

*Bidraget kommer inn via salg av stibyggetimer til kommuner/næringsaktører gjennom en egeninnsats på 50% av timeprisen, etter samme modell som Tråkk 'n' Roll har praktisert i år.

Vurdering

For Hallingdal er det avgjerande å utvikle gode og framtidsretta aktivitetstilbod også på sumaren. Aktivitetsbaserte naturopplevingar er ein av Hallingdal sine store styrker som utan tvil kan utviklast vidare både sumar og vinter. Her må Hallingdal utnytte sine naturgjevne fortrinn og den infrastruktur og tilrettelegging med m.a. servicetilbod som allereie er etablert. Utvikling av terrengsykling kan vera med å utnytte vore fortrinn i eit heilårsperspektiv. Ut frå det potensialet terrengsykling er vurdert til å ha i Hallingdal og at dette er ei satsing som er godt forankra verkar dette som ei fornuftig satsing. Men det er sjølvsagt avgjerande at reiselivsnæringa ser på dette som interessant og er villig til å ta eit tak.

Tiltaket blir vurdert som god forankra i høve til Buskerud fylkeskommune sin regionale delplan for reiselivet i Buskerud ”Først mot fremtiden 2010-2016” og fylkeskommunen sitt program “Aktivitetsturisme i Buskerud 2015-2018”.

I Strategisk plan for Hallingdal er reiseliv – opplevingar eit prioritert satsingsområde.

Planlegging, tilrettelegging og utvikling av terrengsykling er i ein startfase i Norge, der kompetanse både i forhold til planlegging og bygging er ein profesjon som må byggast opp. Med Tråkk ‘n’ Roll og prosjektet «Terrengsykling som bærekraftig verdiskaper i fjellregionen» har Hallingdal eit svært god grunnlag i forhold til:

- Høg kompetanse på planlegging, bygging og produktutvikling
- Gode planar
- Marknadsføring og sal
- Forankring
- Ei samla regional satsing på terrengsykling
- Konkrete tiltak

Forankring, utvikling av gode planar og oppbygging eit godt kompetent fagmiljø i Hallingdal er grunnlaget og drivkrafta som skal til for konkret bygging av stigar/løyper. Her er Hallingdal godt i gang og det er fleire reiselivsaktørar/kommunar som er i gang med omfattande konkrete prosjekt.

Den største utfordringa vil etter dagleg leiar sitt syn vera konkret realisering. Det kan stillast spørsmål ved samsvar mellom bruk av ressursar til div. prosessar, planlegging og kompetanseoppbygging i forhold til realisme når det gjeld konkret bygging av stigar og løyper. Etter dagleg leiar sitt syn er terrengsykkelprosjektet eit godt døme på konkret målretta samarbeid, som utan tvil vil vera med å setja Hallingdal i mykje sterkare grad på kartet, ved eit langsiktig og målretta arbeid. Hallingdal har moglegheit til å bli ein av dei mest attraktive terrengsykkelregionane i landet, noko som vil vera eit viktig bidrag i utviklinga av destinasjonane i Hallingdal som attraktive heilårsdestinasjonar.

Forslag til vedtak

1. Regionrådet for Hallingdal rår til at det blir løyvd eit tilskot på kr. 200.000 vidareføring og utvikling av bærekraftige terrengsykkeltilbod i Hallingdal i 2017. Tilskotet blir finansiert av partnerskapsavtala med Buskerud fylkeskommune for 2016.
2. Visit Geilo AS skal vera prosjektansvarleg for vidareføring og utvikling av bærekraftige terrengsykkeltilbod i Hallingdal.
3. Styringsgruppe for vidareføring og utvikling av bærekraftige terrengsykkeltilbod i Hallingdal skal vera med ein representant frå kvart av destinasjonsselskapa i Hallingdal i tillegg prosjektleiar for Regionrådet sitt prosjekt Hallingdal 2020.
4. Prosjektet skal vera avslutta i 2017 og evaluering og rapportering skal vera gjennomført innan 1.3.2018

Ål 18.11.2016

Knut Arne Gurigard
Dagleg leiar

Vedlegg 1: Søknad datert 15.11.2016 frå Vist Geilo AS

Regionrådet for Hallingdal
Torpomoen 27
3579 Torpo

Hallingdal, 15. november 2016

Søknad om midler til videreføring av Terrengsykkelprosjektet i Hallingdal – Tråkk ‘n’ Roll

---

1 Kort beskrivelse

Tråkk ‘n’ Roll har som mål å øke Hallingdals attraktivitet som helårsdestinasjon gjennom utvikling av bærekraftige terrengsykkeltilbud. For 2016 har Tråkk ‘n’ Roll etablert Norges første regionale trail crew, som har bygget og vedlikeholdt bærekraftige stier i Hallingdal. Gjennom deltakelse i prosjektet “Terrengsykling som bærekraftig verdiskaper i fjellregionen”, er det gjort et omfattende planarbeid, som betyr at det foran neste sesong er stor etterspørsel etter Tråkk ‘n’ Roll trail crew i den lokale næringen. En opprusting av trail crewet vil bidra til å styrke kompetansen lokalt, og stimulere til investeringer i forbedret infrastruktur. Tråkk ‘n’ Roll har for 2017 et budsjett på kr. 1.250.000,- eks. egeninnsats i tid, og søker Regionrådet for Hallingdal om kr. 200.000,- i støtte.

2. Prosjektbeskrivelse

“Opplysningskontoret for Terrengsykling”: Resultat gjennom bredt samarbeid

Gjennom fjellregionprosjektet “Terrengsykling som bærekraftig verdiskaper i fjellregionen” (Prosjekttittel “Opplysningskontoret for Terrengsykling”, forkortet OFT) har reisemålene i Trysil, Valdres og Hallingdal i 2016 startet et ambisiøst samarbeid for å løfte frem terrengsykling som et nytt fyrtårn i fjellområdene.

Å bli en terrengsykkeldestinasjon krever mye mer enn veldreide markeds kampanjer. Som et resultat av kartleggingsarbeidet som Tråkk ‘n’ Roll prosjektet gjennomførte i 2015, lærte vi at det må ny infrastruktur på plass i Hallingdal, for å kunne tilby målgruppen et kvalitetsprodukt på nivå med de beste i Europa. En stor del av denne jobben består av krevende prosesser – f.eks. etablering av et velfungerende system for skilting og merking, brukervennlige digitale kartløsninger, kvalifiserte guider, profesjonell risikostyring, gode serviceløsninger på innen overnattings- og transportnæringen etc.

Men dette er alle utfordringer med stor overføringsverdi. Løses det én gang, kan resultatet overføres til alle andre reisemål i Norge som satser terrengsykling. Dette er utgangspunktet for at OFT har samlet 7 reisemål, som dekker totalt 13 kommuner rundt dette 3-årig prosjektsamarbeid. Prosjektets pionerrolle er bakgrunnen for navnet “Opplysningskontoret for Terrengsykling” (se komplett oppsummering av 2016-aktiviteter i avsnitt “Bakgrunn”).

Kompetansesenter for stibygging

Som et ledd i jobben med å sette standarder og vise “best practice” retningslinjer for bærekraftig utvikling av terrengsykling i fjellregionen, er stit utvikling fremhevet som det viktigste samarbeidsområdet i OFT. Kartleggingsarbeidet som ble gjennomført i 2015 konkluderte at størstedelen av terrengsykkelproduktet i Hallingdal er veldig vanskelig og lite bærekraftig. Det er derfor et stort behov for å vedlikeholde eksisterende stier og bygge nye begynnervennlige stier, som i høyere grad tiltaler familiesegmentet og dermed bidra til å skape det nødvendige volummarkedet med utgangspunkt i Hyttehallinger og kommersielle gjestedøgn.

OFT har i sitt mandat en tydelig begrensning, slik at prosjektet ikke kan gjøre konkrete fysiske investeringer i stier. Men siden det i Norge kun finnes veldig beskjeden kunnskap om bærekraftig stitilrettelegging, er det et massivt behov for å bygge opp viten på området. Erfaringer fra alpinbransjen viser at det har tatt norske aktører flere tiår å lære seg å bygge brukervennlige anlegg. For å unngå tilsvarende langsommelig og kostnadskrevenende prosess for terrengsykling, har styringsgruppen besluttet at OFT skal være et kompetansesenter for stibygging. OFT skal forsyne destinasjonene i samarbeidet med kunnskap fra ledende internasjonale spesialister i spørsmål som berører alt fra anleggsplanlegging, til bærekraftige stibygger- og vedlikeholdsteknikker, samt om kursing og opplæring av frivillige. Det er målet at Norge og deltakerregionene på sikt skal være selvforsynt med denne kunnskapen. Prosjektet ønsker at erfaringene, som avslutning på prosjektet, skal oppsummeres i en veileder for bransjen.

For Hallingdal har OFT i 2016-sesongen bidratt til realisering av 4 masterplaner, flere stidesigns og tett mentorforløp mellom regionale stibyggerne og de ledende internasjonale stieksperterne (For oppsummering av aktiviteter se avsnitt “Bakgrunn”).

STI-utvikling: Internasjonal ekspertise, regionalt fagmiljø og lokale investeringer

Et sterkt fundament er nøkkelen til langsiktig suksess. Derfor mener reisemålene bak Tråkk ‘n’ Roll at viktig kunnskap må forankres hos lokale krefter, i stedet for å leie inn profesjonelle stibyggerselskap. Gjennom støtte fra Regionrådet for Hallingdal og Buskerud Fylkeskommune har Tråkk ‘n’ Roll for 2016 fått på plass Norges første regionale kompetansemiljø for bærekraftig stibygging og -vedlikehold, for å forsterke de lokale effektene av OFT-prosjektet.

Trail crewet er et tilbud for lokale aktører som ønsker å fremme tiltak fra destinasjonenes tiltaksplaner (utarbeidet i første fase av Tråkk ‘n’ Roll, sommeren 2015), og har vist seg å utløse betydelige lokale investeringer. STI-modellen under illustrerer strukturen i stitilretteleggingsarbeidet, hvor OFT bidrar med spesialist-viten, TNR med fagmiljø, og lokal næring med fysiske investeringer.

<p>S SPESIALISTER: Masterplan og opplæring Målrette investeringer samt bygge opp ferdigheter og prosessforståelse i fagmiljø.</p>	<p>50% prosjektfinansiert, OFT ..... 50% lokal næring</p>
<p>T TRAIL CREW: Lokalt fagmiljø. Nøkkelpersoner med høy kunnskap om planlegging og gjennomføring av stibygging- og vedlikeholdsprosjekt.</p>	<p>50% prosjektfinansiert, TNR ..... 50% lokal næring</p>
<p>I INVESTERINGER: Det fysiske produktet. Bærekraftige stier krever investering i material og rett verktøy/ maskinpark for en effektiv prosess og et solid produkt.</p>	<p>100% lokal næring, stiftelser, tippemidler etc.</p>

Illustrasjon: Stiutvikling gjennom STI-modellen i Hallingdal

Responser på modellen har vært veldig positiv. I sommer har lokal næring i Hallingdal investert rundt 600' i planarbeid (OFT-prosjektregnskap), 250' i trail crew (TNR-regnskap), og anslagsvis 500-600' i fysiske investeringer (ikke synlig i prosjektregnskapene). Det er allerede nå stor etterspørsel etter trail crewet for neste års sesong.

Tiltak for en offensiv videreføring

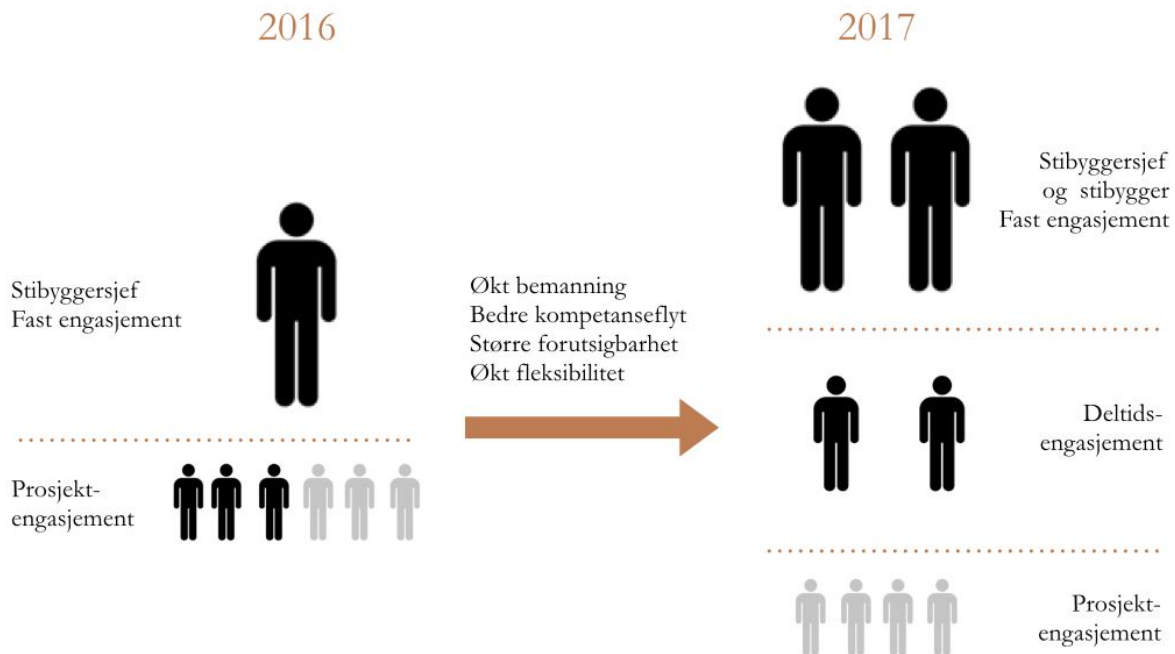
Tråkk 'n' Roll trail crew har fått mye positiv oppmerksomhet for stiene som er bygget i sommer. Parallelt har spesialister fra OFT-prosjektet utarbeidet master- og konseptplaner i fire Hallingdalkommuner. Planene åpner for omfattende investeringer i bærekraftig sti-infrastruktur over de kommende årene, og de første forespørselene for 2017-prosjekt har allerede kommet inn. Alt ligger til rette for at dette er startskuddet til en offensiv utvikling av terrengsykling i Hallingdal. Følgende tiltak ønskes gjennomført for 2017:

1. Oppruste trail crew

For å ta best mulig vare på kompetansen vi har bygget opp, ønsker vi å styrke "stibyggerøkosystemet" i Hallingdal. Tiltakene er beskrevet under og illustrert avslutningsvis:

- I dag er mye kunnskap lokalisert hos én person, hvilket gjør oss sårbare. For neste år bør vi supplere stibyggersjefstillingen med en fulltidsansatt stibygger. Gjennom å tilsette denne personen får vi spredt kunnskapen på flere, og trail crewet blir mer fleksibelt i forhold til å kjøre parallelle prosjekt, og holde trøkket oppe i sykdoms- og ferieperioder.
- Med utgangspunkt i ressursene som har jobbet for oss i år, er det også grunnlag for å engasjere 2 deltidsansatte stibyggerne. Vi har vært heldig og fått veldig dedikerte personer med om bord, som har strukket seg langt privat og jobbmessig for å være med i stibyggingen. Fordelen ved å tilby disse deltidskontrakter er at de får større økonomisk forutsigbarhet, og derfor enklere kan fortsette å prioritere stibyggingen ved siden av studier, familie og annen jobb. For Tråkk 'n' Roll sikrer vi god kompetanse til prosjektene, og vi kan satse mer på disse personene i form av kunnskapsoverføring

- med tanke på at de kan vokse inn i større ansvarsroller i crewet, eller på sikt bli en kompetent, kommersiell tilbyder av stibyggtjenester.
- Vi trenger i tillegg en gruppe på 3-4 personer som vi kan inkludere i sykdoms-, ferie- og pressperioder. Disse stibyggerne trenger ikke like stor kunnskap som “kjernen” i crewet, og vil være ansatt i hele eller deler av prosjekt, og jobbe på timebasis.

Illustrasjon: Videreutvikling av kompetansehevingsprosjektet fra 2016 til 2017

2. Øke kompetanseflyten

Som ledd i kompetansehevingsstrategien vil Hallingdal også neste år samarbeide tett med spesialister fra OFT. Det vil være økt fokus på å bruke trail crewet i en formidlerrolle, hvor man gradvis kan ta mer ansvar for opplæring av f.eks. stiressurser i kommunene, samt lokale ildsjeler i lag og foreninger.

3. Lokal forankring

For neste år vil det også være stor vekt på organiseringen av terrengsykkelsatsingene på destinasjonsnivå, f.eks. gjennom å bygge opp lokale ansvarsgrupper, forankre masterplaner mot grunneiere og planarbeid, samt få på plass systemer, rutiner og standarder som kan bidra til å styrke kvaliteten på stiuutvikling.

4. Dokumentere og forske

Tråkk 'n' Roll vil også fortsette sitt samarbeid med forskningsmiljøene, for å bygge enda bedre innsikt i effekten av tiltakene som prosjektet bidrar med. Dette vil skje i tett samarbeid med OFT. Dokumentasjon av arbeidet i trail crewet bidrar til å posisjonere Hallingdal som terrengsykkelregion allerede mens produktet blir til. Vi ønsker å øke eksponeringen neste år, i takt med at antallet utviklingsprosjekt vokser.

2 Kontaktopplysninger

Søker/prosjektansvarlig:

Visit Geilo AS

Kontaktperson:

Pål K. Medhus

Prosjektleder:

Lars Wraae Jensen

2.1 Mottatt støtte tidligere ja/nei

Ja. Destinasjonene mottok i 2015 støtte til utvikling av forretningsmodell og tiltaksplaner i første fase av Tråkk 'n' Roll prosjektet. I 2016 ble det bevilget støtte til etablering av Norges første regionale trail crew. Buskerud Fylkeskommune har støttet årets prosjekt med 200.000,- via Aktivitetsturismeprojektet.

Kommunal og Moderniseringsdepartementet, samt fylkeskommunene i Buskerud, Hedmark og Oppland har dessuten støttet samarbeidsprosjektet "Opplysningskontoret for Terrengsykling" mellom Hallingdal, Valdres og Trysil.

3 Spesifikasjon:

3.1 Bakgrunn

Tråkk 'n' Roll ble etablert april 2015 med støtte fra Regionrådet for Hallingdal. Prosjektet er et samarbeid mellom 5 destinasjoner i Hallingdal: Nesbyen, Ål, Gol, Geilo og Hemsedal (Flå valgte dessverre i vinter å takke nei til videre prosjektdeltakelse med bakgrunn i for liten interesse for terrengsykling lokalt, men det er målet å fortsette samtalen utover vinteren, med henblikk på å få Flå Vekst tilbake i styringsgruppen før 2017-sesongen).

Bakgrunn for denne søknaden er et ønske om å bygge videre på erfaringsgrunnlaget som er skapt i første året med et regionalt trail crew i Hallingdal. Dette vil bidra til å styrke de lokale effektene av det interregionale samarbeidsprosjektet "Opplysningskontoret for Terrengsykling" (OFT) og realisere anbefalingene i tiltaksplanene som ble utarbeidet av Tråkk 'n' Roll i 2015. ("Rapport om terrengsykling i Hallingdal" er vedlagt). ***Målet er å øke destinasjonene i Hallingdal sin attraktivitet som helårsdestinasjoner gjennom utvikling et bærekraftig terrengsykkelprodukt.***

Tråkk 'n' Roll er en del av OFT-samarbeidet, og for å få et bedre bilde av konteksten for det regionale prosjektet, følger her en kort status for det overordnede arbeidet i OFT.

Opplysningskontoret for Terrengsykling: Prosjektstatus 2016

- Samarbeid stispecialister:
  - Prosjektet har samarbeidet med International Mountain Bike Association (IMBA) og Bike Solutions.
  - Utvikling av masterplaner i tråd med anbefalinger fra tiltaksplaner: Geilo, Hemsedal, Ål, Nesbyen og Beitostølen.
  - "Train the trainer": Oppstart på samarbeidsprosjekt med IMBA Europa. Målet er å utvikle et nasjonalt økosystem for stibyggerkompetanse. Satsingen har status som europeisk pilotprosjekt. I år har vi kurset lokale fagmiljø i undervisning av andre stibyggere, hatt nettverksmøter med andre stibyggere og gjennomført fagfellevurderinger i hhv. Hallingdal og Trysil.
- Risikostyring:
  - Det finnes ingen bransjeveileder for terrengsykling i Norge, og avklaring av ansvarsforhold og sikkerhetsregler er et viktig område for å kunne drive en terrengsykkeldestinasjon på en forsvarlig måte.
  - Marianne Reusch fra Allemannsretten.no er tilknyttet som rådgiver, og det har vært gjennomført dialogmøter med DNT og Alpinanleggenes Landsforbund. OFT samarbeider med Norsk Friluft for etablering av erfaringsgrunnlag fra andre friluftsaktiviteter. Arbeidet skjer i dialog med DSB og Forbrukerombudet. Forventet ferdigstilling av førsteutkast til rammeverk er desember 2016.
- Guide- og instruktørutdanning:
  - Sertifiserte guider er en måte å sikre at nye terrengsykklister får den beste opplevelsen på sykkelsetet.
  - I dag finnes det ingen utdanning i Norge, men via vårt internasjonale nettverk, har OFT knyttet seg til et nystartet internasjonalt samarbeid (EOMTBinG). EOMTBinG etablere en felleseuropeisk standard, som kan overføres til en norsk organisasjon. Etablering av det europeiske prosjektet har blitt til gjennom EU-midler.
  - I sommer var det avholdt åpent møte om temaet, og det er etterfølgende satt ned en arbeidsgruppe med representanter fra hele landet.
  - Det jobbes i øyeblikke med utvelgelse av 3-6 kandidater, som skal delta på et 3 ukers utdanningsforløp i Nederland/Frankrike utover vinteren og våren. Disse nøkkelpersonene skal utgjøre grunnstammen i oppbyggingen av en egen norsk utdannelsesstige.
  - Utover vinteren vil det også bli avklart hvilken eksisterende organisasjon som skal administrere utdannelsen.
  - Hvis alt går etter planen vil den norske utdannelsen ha sitt første kurt høsten 2017.
- Ny skilt- og merkestandard:
  - Dagens skilt- og merkestandard er utviklet for saktegående friluftsliv, og OFT har derfor satt seg i føresetet for videreutvikling av ny nasjonal standard for terrengsykkelmerking.
  - Initiativet har pilotstatus hos redaksjonsrådet for norsk skiltstandard, og har for i år vært implementert i Trysil Bike Arena og på "Skurven" på Geilo.
  - I løpet av sommeren skal satsingen evalueres, og det jobbes videre mot integrering i Markehåndboka, som skal revideres frem mot sommeren 2017.

- Digital stiguide:
  - Digitale hjelpemidler er det mest populære formen for informasjonsinnhenting blant syklister. Ettersom to av prosjektdeltakerne, Trysil og Geilo, før sesongen hadde inngått avtaler med hver sin leverandør (hhv. Trailguide.net og Outtt.com), har styringsgruppen besluttet å evaluere erfaringene etter sesongslutt, for å fastsette videre fremdrift for området.
- Bedriftssertifisering:
  - Servicebedriftene er en viktig del av terrengsyklistens opplevelse. Derfor er det avgjørende å ha gode tilbud som er tilpasset syklistens behov. Sertifiseringsordninger for “syklistvennlige” bedrifter er et utbredt og velkjent verktøy i andre land.
  - I Norge har Stiftelsen Sykkelturisme i Norge (STIN), utviklet ordningen “Syklist velkommen”, med utgangspunkt i etablering av overnattingstilbud langs nasjonale sykkelruter. OFT har knyttet kontakt med STIN, og gjennom 3 arbeidsmøter, har vi besluttet å relansere hele “Syklist velkommen” ordningen i et nytt og forbedret format, som er tilpasset tiden, terrengsykling, og baseturisme. Initiativet styrebehandles i STIN i slutten av november, og målet er etablering av en mindre gruppe “pilotbedrifter”, som til sommeren skal vise frem Norges svar på syklistvennlige serviceløsninger.
- Andre initiativ:
  - Fagdagen på Trysil: OFT er medarrangør av Norges største fagdag for terrengsykling. Fagdagen foregår i Trysil slutten av juni. I 2016 deltok nærmere 90 personer fra hele landet.
  - Grunneieravtale: Utvikling av sykkeloptimaliserte stier medfører ofte relativt mye tilrettelegging. Standard grunneieravtale, som er utarbeidet i samarbeid med de store nasjonale grunneierorganisasjonene tar ikke høyde for denne typen inngrep, og OFT ønsker derfor å utvikle enda en standardkontrakt. Så langt har OFT hatt to dialogmøter med Norskog. Jobben restarter i vinter.
  - Sykkelpatrulje: Sykkelpatruljer er en del av destinasjonens bedredskap og vertskap. I Trysil, hvor man har etablert et komplett sykkelprodukt, skal det innsettes 2 sykkelpatruljer for sommeren 2017. OFT deltok i sommer på sykkelpatruljekurs i regi av Alpinanleggenes Landsforening (ALF). Vi har også hatt dialog med den franske sykkelpatrulje for kursing av norske sykkelpatruljer, og venter i disse dager på utkast til utdannelsesforløp. Basert på erfaringene fra dette utdannelsesforløpet ønsker vi, i samarbeid med ALF, å få på plass første norske utdannelsesforløpet sommeren 2018.

Styringsgruppen møtes slutt november for å sette opp prosjektplan for 2017. Her vil vi også se på prioriteringen av andre satsingsområder fra søknaden, som ikke har blitt igangsatt enda.

Tråkk ‘n’ Roll: Prosjektaktiviteter gjennomført i 2016

- Etablert trail crew.
  - I søknadsprosessen hadde vi 27 kandidater – heriblandt 5 nasjonaliteter, 3 jenter, og en faglig miks fra ingeniører, til gravemaskinførere og IT-konsulenter.
  - Fleste søkere var lokalisert utenfor Hallingdal, hvilket sier noe om hvilken kraft stibyggeryrket har i forhold til å tiltrekke seg unge folk med høy kompetanse.
  - Ansatt Duane Butcher som stibyggersjef.

- Ytterligere 6 lokale stibyggere jobbet på prosjektarbeid i løpet av sesongen:
  - Jørgen Heje, Hemsedal
  - Magnus Grönberg, Hemsedal
  - Stian Skarsten, Geilo
  - Ove Grøndal, Nesbyen
  - Anders Haglund, Flå
  - Gunnar Westholm, Hemsedal
- Utdannelse av Duane Butcher
  - Undervisning av bærekraftige stibyggerprinsipper i Torino (IT). Duane var “skyggeinstruktør” under IMBA Italia sin Stibyggerskole i mai. Vi valgte kurset i Torina, da det var det eneste tilgjengelige kurset i Europa før oppstart av trail crewet i Hallingdal (månedsskiftet mai/juni).
  - Videreføring av læringen i Torino under Stibyggerskolen i Hallingdal (se under), hvor Duane var instruktør i samarbeid med spesialister fra IMBA.
  - Gjennomføring av kurs for maskinførerbevis.
- Bygging av bærekraftige sykkelprodukt:
  - “Skurfen” på Geilo. Norges første familievennlige flytsti med grønn gradering. Stien er maskinbygd, og Tråkk ‘n’ Roll har bidratt med trail crew for prosjektet. Private aktører har stått for de materielle investeringene.
<https://vimeo.com/182824879>
  - Renovering av eksisterende sti på Nesbyen. Trebroer og klopper er hyppige forekomster på entusiaststier i Hallingdal. Utfordringen er at de ofte er eksponerte, farlige og nedslitte pga. manglende vedlikehold. På Nes fjernet vi parti med trebruer, og bygget ca. 400 m. med ny bærekraftig sti. Motsatt Geilo-prosjektet har all arbeid her vært basert på håndarbeid og bruk av eksisterende material.
  - Vedlikehold av stiene i Geilo Sommerpark, samt bygging av stien “Gold Digger”.
  - Oppfølging og samarbeid med OFT rundt utarbeidelse av master- og konseptplaner for Ål, Nesbyen, Geilo og Hemsedal.
  - Forberedelse for etablering av bike park ved Hallingdal Feriepark på Ål. Parken er prosjektert, og det er bevilget midler fra Ål kommune og Hallingdal feriepark til prosjektet. Utover høsten er det deponert material på området. Parken bygges april-juni 2017, og skal etter planen åpnes i forbindelse med Hard Rocx terrengsykkelcamp.
  - Utvikling av konseptplan for rundløype ved Geilohallen
- Studietur:
  - Trysil Bike Arena (TBA). Hadde med 35 representanter fra grunneiere, destinasjonene, kommuner og reiselivsnæringen.
  - Ytterligere samarbeid med TBA inkluderer studietur/stibefaring hvor stibyggersjefen i Hallingdal, i lag med stiekspertene fra OFT-prosjektet, gjennomførte en “fagfelleevaluering” av stiene i Trysil.
- Stibyggerskolen i Hallingdal.
  - Arrangert for andre året. I fjor deltok 12 lokale – primært terrengsykkelentusiaster. I år hadde vi 40 deltakere fra hele landet – bla. fra Lofoten. Det var totalt 7 deltakere fra kommuner og fylkeskommuner på kurset.
<https://vimeo.com/184195505>
- Samarbeid med kompetanse- og forskningsmiljøer.
  - Igangværende masteroppgave på NMBU som skal kartlegge effekten av bærekraftige stibyggerprinsipper med utgangspunkt i “Skurfen”.

- Samarbeid med Knut Fossgård, NMBU, rundt PhD innen aktivitetsturisme.
- Annet:
  - Igangsatt arbeid med formalisering av stistandarder og organisering av terrengsykkeltilbud på destinasjonsnivå. Vi ser på muligheten for å innføre anbefalte retningslinjer for stibygging og -vedlikehold, samt få på plass lokale system for organisering av vedlikeholds- og utviklingsarbeid.
  - Dokumentasjon/mediaproduksjon
  - Kommunikasjonsarbeid via www.trakknroll.no, Facebook og presse.

Prosjektplan TNR 2015-2018<:

Prosjektplan Tråkk 'n' Roll, 2015-2018<	2015	2016	2017	2018<
Kartlegging	x			
Utarbeide forretningsmodell	x			
Tiltaksplaner på destinasjonsnivå	x			
Detaljplanlegging: Konsept- og masterplaner (OFT)		x		
Etablere regionalt kompetansemiljø (trail crew)		x		
Utdannelse og kursing av trail crew		x	x	x
Bygge første "show case" stier		x		
Etablere forskningssamarbeid		x		
Forankre masterplaner (grunneiere, sti- og løypeplaner etc.)			x	x
Pilotcase for innføring av bærekraftige stistandarder på kommunenivå			x	
Videreutvikle kompetansemiljø (trail crew)			x	
Bygge Hallingdals første "show case" sykkelpark			x	
Stibygging/-vedlikehold i henhold til masterplaner			x	x
Utvikler modeller for organisering og finansiering av vedlikehold			x	x
Kursing av lokale ressurser i enkel stivedlikehold				x
Etablere retningslinjer for stistandarder i hele Hallingdal				x
Skilting- og merking				x
Dokumentere og forske		x	x	x

Foreløpig regnskap Tråkk 'n' Roll 2016:

Finansiering 2016	
Regiorådet for Hallingdal	400,000
BFK	277,000
Destinasjonene (styringsgruppen)	155,000
Bidrag næring/kommuner	290,000
SUM	1,122,000

Regnskap 2016 (foreløpig utkast)	
Stibyggere	500.000
Prosjektledelse	300.000
Kurs, utdanning og studietur	150.000
Rekvisita	35.000
Reiser + møter	25.000
Regnskap	30.000
Medieproduksjon og profilering	60.000
SUM	1.100.000

Foreløpig regnskap Opplysningskontoret for Terrengsykling, 2016:

Finansiering 2016	
KMD, fjellregionmidler	1.233.000
BFK	165.000
OFK	180.000
HFK	180.000
Destinasjoner (styringsgruppen)	265.000
Næring, kommuner, øvrig	640.000
SUM	2.663.000

Regnskap 2016 (foreløpig utkast)	
Spesialister (masterplaner og mentorordning)	1.250.000
Prosjektledelse	500.000
Arbeidsgrupper	200.000
Kurs, utdanning og studietur	50.000
Reiser + møter	50.000
Regnskap	30.000
Medieproduksjon og profilering	15.000
SUM	2.095.000

Kommentar:

Flere av aktiviteten som er igangsatt i OFT har vist seg å være mer tidskrevende enn forventet. Kostnadene vil derfor komme på 2017-regnskapet.

3.2 Prosjektmål

Målet er å øke destinasjonene i Hallingdal sin attraktivitet som helårsdestinasjoner gjennom utvikling av bærekraftige stier.

- Utvikle terrengsykkeltilbud som skal bidra til et langsiktig økonomisk løft i deltakerregionene (Økt omsetning i reiselivsnæringen, ringvirkninger i andre næringer, og nye muligheter for næringsetablering og tilflytting).
- Forankre utviklingen blant grunneiere, sykkelentusiaster og i det kommersielle reiselivet og bygge opp lokalt kompetansemiljø.
- Utviklingen har som mål å være bærekraftig, i den forstand at den er langsiktig, tar hensyn til lokal kultur og tradisjon, og er i harmoni med natur og miljø.
- Med konsept-/masterplaner og starten på et kompetansemiljø på plass, er målet å øke kapasiteten i trail crewet, for å få full effekt av lokale utviklingsplaner og investeringsvilje.

Tråkk 'n' Roll ønsker å bidra til at terrengsykling fortsetter å være et **regionalt prosjekt**, ref. anbefalingene fra Allegra Turismus i fjorårets tiltaksplan:

“Den enkelte kommunen skal og bør ha egne tilbud og et eget kundesegment, alt etter terreng, lokalt terrengsykkelmiljø og eksisterende infrastruktur. Men terrengsykkelturisme må fortsatt være et felles Hallingdal-prosjekt. Overføringen av kunnskap (...) er nødvendig.”

Etablering av et felles, regionalt trail crew viser at Hallingdaldestinasjonene ser gjennom kommunegrensene, og ønsker å stå sammen om å bygge opp en ressurs som er tilgjengelige for de aktørene som er klare, når de er klare.

Basert på planarbeidet som er gjort i sommer (Planene er fortsatt i forankringsfasen hos destinasjonene og grunneiere og kan derfor ikke vedlegges her), ser vi at terrengsykkelregionen Hallingdal vil kunne tilby et mer nyansert og interessant produkt enn noe annet sted i landet. Det vil i fremtiden være all grunn til å fortsette samarbeidet inn i markedsførings- og salgsfasen.

3.3 Forankring

Prosjektet er forankret på følgende måte:

- Opplysningskontoret for Terrengsykling (Prosjekttittel: “Terrengsykling som bærekraftig verdiskaper i fjellregionen”): Interregionalt prosjektsamarbeid mellom Trysil, Valdres og Hallingdal. Prosjektet startet opp oktober 2015 og har en varighet på 3 år. Moderniserings- og Kommunaldepartementet har støttet prosjektet med 3,7 MNOK via programmet “Fjellet som fritidsarena”. Prosjektet har også fått støtte av fylkeskommunene i Oppland, Hedmark og Buskerud. Totalrammen på prosjektet forventes å være 7.5 MNOK.
- Master- og konseptplaner utarbeidet på Geilo, Nes, Ål og i Hemsedal (Planene er fortsatt i forankringsfasen hos destinasjonene og grunneiere og kan derfor ikke vedlegges her).

- Forretningsmodell for Hallingdal og tiltaksplaner for alle reisemål i regionen (Utarbeidet i 2015)
- Samarbeid rundt masteroppgave og Ph.D. på NMBU
- Buskerud Fylkekommunes regionale delplan for reiselivet i Buskerud "Først mot fremtiden 2010-2016", som bla. har som mål å *"bidra til MER bærekraft i alle ledd av næringskjeden, og således redusere negativ påvirkning på omgivelsene som følge av reiselivsaktivitet."*
- Buskerud Fylkeskommune: "Aktivitetsturisme i Buskerud 2015-2018". Programmet har en årlig ramme på 2 millioner kroner fra fylkeskommunen. Midlene er øremerket til styrking av aktivitets- og opplevelsesturisme. Sykkel er et prioritert aktivitet hos BFK. Det er også samsvar mellom BFK og reiselivet forøvrig i landet.
- Det er en forutsetning at utviklingsarbeidet skjer på en bærekraftig måte. Naturhensyn og tett dialog med grunneiere er avgjørende i denne prosessen. Trail crewet jobber etter IMBA sine anbefalinger for bærekraftig stibygging og -vedlikehold.
- Man blir ikke en terrengsykkelregion uten at utviklingen er godt forankret i terrengsykkelmiljøet. "Av terrengsyklister, for terrengsyklister" har vært slagordet for Tråkk 'n' Roll, og prosjektet skal fortsette å ha høy grad av involvering av terrengsykkelmiljøet. Alle engasjerte stibyggere er del av den lokale scene.

3.4 Prosjektorganisering

Prosjekteiere og styringsgruppe:

- Visit Geilo AS (Prosjektansvarlig)
- Hemsedal Turisttrafikklag SA
- Gol Reisemål AS
- Ål Utvikling AS
- Nesbyen Turist- og Næringssservice AS

Vil vil frem mot 2017-sesongen jobbe for å få Flå Vekst tilbake i prosjektet.

Prosjektansvarlig fortsetter å lede styringsgruppen.

Prosjektleder: Lars Wraae Jensen

3.5 Samarbeidspartnere

Tråkk 'n' Roll samarbeider med Visit Valdres og Destinasjon Trysil i prosjektet Opplysningskontoret for Terrengsykling ("Terrengsykling som bærekraftig verdiskaper i fjellregionen"). Gjennom dette samarbeidet har vi også fått et godt nasjonalt nettverk blant andre destinasjoner som satser terrengsykling, i f.eks. Nordfjord, Sunnmøre, Lyngenfjorden og Bodø.

Vi har hatt dialog med Norges Organisasjon for Terrengsykling (NOTS) – bla. rundt Stibyggerskolen – samt etablert dialog med NOTS sine søsterorganisasjoner i Norge og Sverige. NOTS har en observatørrolle i OFT.

Tråkk 'n' Roll har i fjorårets kartleggingsarbeid samarbeidet med Allegra Tourismus (CH), mens vi i byggefasen har alliert oss med verdens førende eksperter innen stibygging i IMBA Trail Solutions (US/UK).

Investering i stier blir ofte til på bakgrunn av et lokalt spleiselag, hvor mange aktører samarbeider. Dette avspeiles også i utviklingsarbeidet så langt, hvor både kommunene, grunneiere, eiendomsutviklere og øvrige næringsdrivende har bidratt på ulik måte. Det er avgjørende at dette gode samarbeidet fortsettes og videreutvikles, da det vil være en nøkkel til fortsatt suksess for Tråkk 'n' Roll-satsingen. Basert på erfaringene så langt, ser vi at Regionrådets, Fylkeskommunens og destinasjonens tilstedeværelse, tyngde og kontinuitet i satsingen, bidrar positivt til å dra med seg flere aktører. Vi opplever også den positive effekten av å få til konkrete utviklingstiltak som sprer entusiasme og avmystifiserer terrengsykling som satsingsområde. Det er ekstremt viktig for den videre prosessen at vi rir videre på denne bølgen.

De frivillige organisasjonene og grasrøttene fortsetter å være en inspirasjon og viktig samarbeidspartner for prosjektet. Det gjelder både i forhold til rekruttering av nye nøkkelpersoner i trail crewet, forankring av det regionale arbeidet på lokalt nivå, bruk og vedlikehold av nye arenaer, samt samarbeid rundt videre finansiering av stiuviklingen.

3.6 Aktiviteter

Aktivitetene er utdypet i prosjektbeskrivelsen. I korte trekk dreier det seg om:

- Øke kapasiteten og effektiviteten til trail crewet gjennom å engasjere flere stibyggere og få en kjerne av stibyggere på faste engasjement for sommersesongen.
- Fortsette kompetansehevingen gjennom samarbeidet med internasjonale spesialister i Opplysningskontoret for Terrengsykling på konkrete utviklingsprosjekt i Hallingdal.
- Bygging av bærekraftige, sykkeloptimaliserte stier, samt vedlikehold av eksisterende stinettverk i henhold til utarbeidede konsept- og masterplaner.
- Bygging av regionens første sykkelpark – en kompakt arena med ulike ferdighetsbaserte, sykkelspesifikke baner, som f.eks. pumptrack og hopplinjer.
- Arrangere Stibyggerskolen
- Videreutvikle retningslinjer for bærekraftig stibygging og etablere de som kvalitetsstandard innen stibygging/-vedlikehold i minimum én kommune.
- Jobbe videre med destinasjonene i Hallingdal for effektiv organisering på lokalt nivå, samtidig som vi skal stimulere til synergier og fortsatt samarbeid regionalt.
- Samarbeid med Opplysningskontoret for Terrengsykling rundt igangsatte initiativ, bla. revidert merkestandard, norsk guideutdanning, sikkerhets- og ansvarsforhold, samt bedriftssertifisering gjennom syklistvennlige servicetiltak.
- Dokumentasjon og forskning

3.7 Målgrupper

I forretningsmodellen for terrengsykling i Hallingdal er følgende målgrupper spesifisert:

1. Hallinger (inkl. Hyttehallinger)
2. Nordmenn: Terrengsyklister og uteselementet (ikke spesifikt terrengsyklister)
3. Skandinavier

4. Benelux

For å lykkes er det avgjørende at man får til et godt og bredt innstegsprodukt med familie- og begynnervennlige stier (blå/grønn – etter samme modell som “Skurven”).

Etter hvert som terrengsykkelproduktet i Hallingdal blir til, vil vi kunne tiltrekke målgruppene over i nevnt rekkefølge.

I et bærekraftig perspektiv er lokalbefolkningen en viktig målgruppe. Aktivisering av ung og gammel har en viktig samfunnsmessig effekt i et helseperspektiv. Det samme gjelder stoltheten og identiteten som skapes rundt i lokalsamfunnene når man har unike kvaliteter som skiller stedene fra andre regioner. Dette vil på sikt også øke Hallingdals attraktivitet i forhold til bostadsattraktivitet.

3.8 Resultat

- Et større og sterkere kompetansemiljø for stiuutvikling og –vedlikehold i Hallingdal
- Økt bærekraft i eksisterende stinettverk gjennom vedlikeholdstiltak. Dette vil være til glede for alle stibrukere – inkludert vandrere.
- Etablering av nye sykkeloptimaliserte stier, med hovedtyngde på nybegynnere og familie, etter samme modellen som Skurven.
- Bygging av minst én sykkelpark – en kompakt arena med ulike ferdighetsbaserte, sykkelspesifikke baner, som f.eks. pumtrack og hoppelinjer.
- Videreføring av Stibyggerskolen

3.9 Effekter

Resultatene i prosjektet er knyttet til å utvikle nye stier for terrengsykling, og vedlikeholde eksisterende stier for å gjøre de mer bærekraftige og syklistvennlige. Dette vil føre til økning i kommersiell overnatting og bruk av fritidseiendommer. Disse effektene forventes å gi bedre utnyttelse av lokale ressurser og infrastruktur, et godt servicetilbud året rundt, øke tilflytningen og skape grobunn for nyetableringer. Vi ser allerede tendenser til at terrengsykkelsatsingen er et positivt omdømmebyggende tiltak for Hallingdal. Utviklingen av terrengsykkeltilbudet vil dessuten være en viktig kilde til økt folkehelse og ikke minst bidra til et levende lokalsamfunn for barn og unge.

Disse effekter vil også skape større verdier for eiendom- og hyttesalg.

4 Tid- og kostnadsplan

4.1 Tidsplan

Q1 2017:

- Planlegge tiltak
- Kontraktering stibbyggere
- Grunneieravtaler

Q2 2017:

- Innkjøpt utstyr
- Forberedelse byggeprosjekt
- Oppstart stibbygging i Hallingdal

Q3 2017:

- Stibbygging i Hallingdal
- Stibbyggerskolen 2017

Q4 2017:

- Planlegging 2018
- Evaluering

4.2 Kostnadsplan

Trail crew: Stibyggersjef og stibygger	480 000
Trail crew: 2 deltidsansatte	220 000
Trail crew: Prosjektansatte for sykdoms- og pressperioder	100 000
Prosjektledelse	250 000
Div. verktøy/utstyr og arbeidsklær	30 000
Stibygerskolen 2017	50 000
Mediaproduksjon/dokumentasjon	50 000
Regnskap + diverse	50 000
Forsknings samarbeid	20 000
SUM	1 250 000
Timeinnsats dest./næring/kommune (ca 650 t.)	250 000
SUM inkl. timeinnsats	1 500 000

4.3 Finansieringsplan

Regionrådet for Hallingdal	200 000
Buskerud Fylkeskommune, aktivitetsprosjektet	400 000
Destinasjonsbidrag	200 000
Andre inntekter	50 000
Salg av trail crew*	400 000
SUM	1 250 000
Egeninnsats tid	250 000
Samlet ramme	1 500 000

*Bidraget kommer inn via salg av stibyggetimer til kommuner/næringsaktører gjennom en egeninnsats på 50% av timeprisen, etter samme modell som Tråkk 'n' Roll har praktisert i år.

5 Geografi

Nes, Gol, Ål, Hol og Hemsedal